

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3074/2020
28.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Јоксимовић адвокат из ..., против туженог ЈКП „Шумадија“ из Крагујевца, чији је пуномоћник Милан Думић адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2027/19 од 11.12.2019. године која је исправљена решењем истог суда Гж1 2027/19 од 31.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 28.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2027/19 од 11.12.2019. године, исправљена решењем тог суда Гж1 2027/19 од 31.07.2020. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 2216/18 од 20.02.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка по ревизији исплати туженом износ од 294.000,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 2216/18 од 20.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да на име накнаде нематеријалне штете због професионалног обољења исплати за претрпљене физичке болове износ од 250.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 220.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 500.000,00 динара и за наруженост износ од 150.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да надокнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 55.075,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2027/19 од 11.12.2019. године, која је исправљена решењем тог суда Гж1 2027/19 од 31.07.2020. године, преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 2216/18 од 20.02.2019. године тако што је обавезан тужени да на име накнаде нематеријалне штете због професионалног

обољења исплати тужиоцу за претрпљене физичке болове износ од 250.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 220.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 500.000,00 динара и због наруженост износ од 150.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 20.02.2019. године као дана пресуђења па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења (тачка 1) и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 448.200,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде, а ако исте не исплати у наведеном року онда и са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате (тачка 2).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које су законом (члан 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП) предвиђене као разлози за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је током 1990. године засновао радни однос код туженог као здравствено способан за рад. Најпре је обављао послове ... јавних површина, а касније је био распоређен на послове „...“, односно „...“. Периодичним лекарским прегледом од 03.09.1996. године утврђено је да тужилац није способан за рад на тешким физичким пословима, посебно у хладним и влажним условима радне средине. У периоду од 2000. године до 2013. године тужилац је обављао послове ... и ... јавних површина. Периодичним лекарским прегледима од 16.03.2009. године и 26.11.2009. године утврђено је да је тужилац способан за рад на тим пословима. Анексом уговора о раду од 18.10.2013. године тужилац је распоређен на радно место „...“, и те послове је обављао до 10.01.2014. године када је распоређен на радно место „...“. Премештај тужиоца на ово радно место извршен је након извештаја комисије за оцену његове радне способности од 17.12.2013. године по којем тужилац није способан за тежак физички рад. Код тужиоца су наступиле дегенеративне промене на кичми (кривљење кичме у грудном делу) које су узрочно-последично повезане са тешким физичким пословима које је обављао од заснивања радног односа и изузетног напрезања - увијања тела и кичме при држању и усмеравању Услед тога, тужилац трпи физичке болове и његова општа животна активност је умањена за 20%, а постоји и наруженост средњег степена. Тужилац је у периоду од октобра 2013. године до јануара 2014. године, када су тегобе биле најизраженије, трпео секундарни страх - забринутост и неизвесност о могућим компликацијама здравственог стања, који се појачавао у периоду када је трпео физичке болове. Секундарни страх слабог интензитета још увек постоји услед свакодневне забринутости тужиоца за своје здравствено стање.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев са образложењем да за одговорност туженог у овом случају мора постојати основ, а то је решење Фонда за пензијско и инвалидско осигурање о утврђеном професионалном обољењу тужиоца које не постоји.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и применом члана 164. Закона о раду у вези са члановима 154. став 2, 173. и 174. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев. По налажењу тог суда, између услова у којима је тужилац радио и насталог обољења постоји узрочно-последична веза, због чега је тужени одговоран за насталу штету јер није доказао постојање чињеница које би, у смислу члана 177. Закона о облигационим односима, искључиле његову одговорност.

По становишту Врховног касационог суда, изложено правно схватање другостепеног суда није правилно.

Одредбом члана 164. Закона о раду прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету у складу са законом и општим актом. Запослени на основу ове одредбе може да потражује штету (материјалну и нематеријалну) која је настала повредом на послу, односно нарушавањем његовог здравља (професионална болест).

Тужилац поднетом тужбом тражи накнаду нематеријалне штете због професионалног обољења.

Појам професионалне болести дат је у члану 24. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Србије“, број 34/03 ... 73/18) и члану 51. став 7. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Србије“, број 107/05 ... 10/16). Професионалне болести, у смислу наведених закона, су болести које су проузроковане дужим непосредним штетним утицајем процеса и услова рада на радним местима, односно пословима које је запослени обављао. Професионалне болести, радна места, односно послове на којима се те болести појављују и услове под којима се сматрају професионалним болестима утврђени су Правилником о утврђивању професионалних болести („Службени гласник Републике Србије“, број 105/03), донетим у складу са чланом 24. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Дакле, није свако обољење које је узрочно-последично повезано са радом, односно пословима који се обављају на одређеном радном месту, професионално обољење. Оно као такво мора бити обухваћено листом професионалних болести које утврђу министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања и министар надлежан за послове здравља, на предлог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, да би било основ за остваривање права запосленог из здравственог, пензијског и инвалидског осигурања, али и права на накнаду штете од послодавца.

У конкретном случају, није утврђено да је обољење тужиоца професионално обољење у смислу наведених закона и подзаконског акта, што је другостепени суд

занемарио када је одлучио да преиначи првостепену пресуду и усвоји тужбени захтев, због чега је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужени је успео у поступку по ревизији и зато има право на трошкове тог поступка у укупном износу од 294.000,00 динара, и то: за састав ревизије у износу од 22.000,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 108.800,00 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 163.200,00 динара. Висина ових трошкова одређена је применом Адвокатске и Таксене тарифе, према вредности предмета спора.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић